

การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Training Curriculum Development on Sexuality Education and Multicultural Society for Secondary School Students

วิรัชญา สว่างอรุณ^{1*} และ ชนสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน²

Wirutchada Sawangaroon^{1*} and Chanasith Sithsungnoen²

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ระดับปริญญาโท สังกัดสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร

¹ Master of Education, Curriculum and supervision, Silpakorn University

² Asst. Prof. Lecturer in Master of Education Program, Curriculum and Supervision, Silpakorn University

*Corresponding Author E-mail Address: wirutchada.sawangaroon.ka@gmail.com

Received May 23, 2022; Revised June 1, 2022; Accepted June 6, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมฯ 3) เพื่อทดลองใช้หลักสูตร การฝึกอบรมฯ 4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมฯ กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2564 โรงเรียนวัดตะคร้ำเอน อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 58 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับ สังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (2) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ (3) แบบวัด ทักษะ (4) แบบประเมินทักษะในการปฏิบัติตน และ (4) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการ ฝึกอบรม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมฯ พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความ ต้องการในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและ ค้นพบความรู้ด้วยตนเอง มีการทำงานโดยกระบวนการกลุ่ม ด้านเนื้อหา เป็นลักษณะสถานการณ์จำลอง ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีการวัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุมพฤติกรรมและหลายรูปแบบ

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมฯ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ หลักสูตรภาคทฤษฎีทั้งหมด 6 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เพศไม่ใช่แค่ชายหญิง (LGBTQ+) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 my body my choice หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เท่าเทียมยุติธรรมรุนแรง หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 รู้หน้าไม่รู้ใจ ปลอดภัยแบบ

ปลอม ๆ (it follows) หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 นี้แหละตัวฉัน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เราอยู่ร่วมกัน บ้านฉันบ้านเธอ และภาคปฏิบัติเพศวิถีศึกษา คือ ฝึกปฏิบัติเพศวิถีศึกษา และภาคปฏิบัติเพศวิถีศึกษา โดยมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมฯ มีการทดสอบก่อนการฝึกอบรม โดยใช้หลักสูตรการฝึกอบรม ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน และการวัดและการประเมินผล ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวม 2 วัน ณ โรงเรียนวัดตะคร้ำเอน โดยมีวิทยากรให้ความรู้ ทำการทดสอบหลังเรียนและประเมินผล

4. ผลการประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมฯ พบว่า (1) นักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมฯ สูงกว่าก่อนเรียน (2) นักเรียนมีทัศนคติอยู่ในระดับดี (3) นักเรียนมีทักษะในการปฏิบัติตนอยู่ในระดับมากที่สุด และ (4) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรมในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม; เพศวิถีศึกษา; สังคมพหุวัฒนธรรม

Abstract

The purposes of this research were to 1) study fundamental details of training curriculum development on sexuality education for elementary students, 2) develop the training curriculum on sexuality education for elementary students, 3) trial the training curriculum on sexuality education for elementary students, and 4) evaluate and improve the training curriculum on sexuality education for elementary students. The target group was 58 elementary students from the 2nd semester of academic year 2021 of Wattakramen School in Tha Maka district, Kanchanaburi province. They were selected by Purposive Sampling. Research tools consisted of 1) fundamental data exploration tools which were (1) questionnaire on instruction condition in the school and training requirement, (2) focus group discussion on needs and importance of the training curriculum development and 2) experimental tools which were (1) training curriculum on sexuality education and multicultural society for elementary students, (2) cognitive test, (3) attitude test, (4) self-practical evaluation test, and (5) questionnaire on the training curriculum. The statistics used in this research were percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results were as follows:

1. For fundamental details of the training curriculum development, it was found that the relating parties required the training curriculum development; 1) on learning: the students are able to practice and discover knowledge by themselves and work as a team and 2) on

contents, hypothetical situation where knowledge can be applied in daily lives should be used with various and behavioral comprehensive measurements and evaluations.

2. For training curriculum development, it consists of 2 sections; 6 units of theoretical curriculum; Unit 1 LGBTQ+, Unit 2 My Body My Choice, Unit 3 Equality, No Violence, Unit 4 Fake Safety, Unit 5 It's Me, and Unit 6 Living Together, Your House My Home, and sexuality education practices. The quality was in very good level.

3. For the application of the training curriculum, there were pre-training test by using the curriculum, It consists of principles, objectives, structure, learning activities, teaching material, measurement and evaluation. theoretical section and practical section in 2 days at Wattakramen School with lecturers, post-training test, and evaluation test.

4. For the evaluation of the training curriculum, it was found that (1) the student's learning results after using the training curriculum were higher than the pre-training., (2) the students' overall attitudes on sexuality education and multicultural society were in good level., (3) the students' overall practical skills on sexuality education and multicultural society were in the highest level, and (4) the students' overall opinions on the training curriculum on sexuality education and multicultural society were in the highest level.

Keywords: Training Curriculum Development; Sexuality Education; Multicultural Society

บทนำ

ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่าง ๆ เด็กเล็กระดับก่อนอนุบาลจนถึงผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ โดยเฉพาะการเข้าถึงเว็บไซต์ที่แสดงถึงสื่อลามกอนาจารพฤติกรรมที่ก้าวร้าวหรือรุนแรง เมื่อเด็กและเยาวชนซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะได้พบเห็นก็จะถูกชักจูง หรือ ก่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้โดยขาดความยั้งคิด ตริตรองถึงความถูกต้องและเหมาะสม เพราะวัยรุ่นในช่วงนี้จะชอบ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ และมีอิสระในการใช้ชีวิตมากขึ้น การเห็นแบบอย่างบางพฤติกรรมผ่านสื่อต่าง ๆ นั้น ส่งผลทำให้เกิดเป็นค่านิยมสำหรับวัยรุ่นได้ เช่น การคบเพื่อนต่างเพศตั้งแต่ระดับประถมและมัธยมศึกษาตอนต้นถูกมองว่า เป็นเรื่องปกติ ทำให้วัยรุ่นวัยเรียนหลายคนจึงมีความอยากรู้อยากลองในเรื่องเพศ (ปัญญกรินทร์ หอยรัตน์ และคณะ, 2560) จะเห็นได้ว่าปัญหาพฤติกรรมทางเพศวิถีของวัยรุ่นในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านร่างกายจิตใจและอารมณ์ ทำให้มีความสนใจเพศตรงข้าม และเมื่อถูกกระตุ้นด้วยสิ่งยั่วยุทางเพศ ดังนั้น หากวัยรุ่นขาดภูมิคุ้มกัน และขาดการดูแลชี้แนะแนวทาง อาจทำให้ค่านิยม ทศนคติ รวมทั้งการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานอันดีงามของสังคม (ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม, 2564)

ดังนั้น การป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นจึงเป็นหนทางที่จำเป็นอย่างยิ่ง โดยการให้ความรู้กับนักเรียน เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาทั้งหลายที่ได้กล่าวมาข้างต้น ควรมีการเสริมสร้างให้วัยรุ่นมีศักยภาพ มีความเชื่อมั่น มีความภาคภูมิใจในตนเอง และมีความรู้เรื่องเพศศึกษาอย่างถูกต้อง ไม่ใช่เป็นการส่งเสริมการมีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควร แต่หากเป็นการให้แนวทางเพื่อการมีเพศสัมพันธ์ได้อย่างปลอดภัย ซึ่งกลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่ท้าทายต่อการส่งเสริมทักษะชีวิตให้มีทักษะในการป้องกันตนเอง

เพศวิถีศึกษาเป็นองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องเพศศึกษา รู้จักบทบาทและคุณค่าของความเป็นชายและหญิงในสังคมให้รู้เท่าทันธรรมชาติ และความต้องการทางเพศของตนเองและของเพศตรงข้าม เพื่อจะได้รู้จักควบคุมความต้องการของตนเอง และระวังป้องกันไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อทางเพศโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เป็นกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับเพศที่ครอบคลุมพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ การทำงานของสรีระ และการดูแลสุขอนามัย ทัศนคติ ค่านิยม สัมพันธภาพ พฤติกรรมทางเพศ มิติทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อวิถีชีวิตทางเพศ เป็นการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความคิด ทัศนคติ อารมณ์ และทักษะที่จำเป็นสำหรับบุคคล ที่ช่วยให้สามารถเลือกดำเนินชีวิตทางเพศอย่างเป็นสุขและปลอดภัย สามารถพัฒนาและดำรงความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างมีความรับผิดชอบและสมดุล (ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน, 2563)

นอกจากนี้ องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้กล่าวว่า เพศวิถีศึกษา เป็นการเรียนการสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศและสัมพันธภาพที่เหมาะสมกับวัยและบริบททางวัฒนธรรม ด้วยการให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนในเชิงวิทยาศาสตร์โดยปราศจากการตัดสินเชิงคุณค่า (องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ, 2562) โดยต้องปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับบริบททางวัฒนธรรม ขณะเดียวกันต้องครอบคลุมหัวข้อหลัก ๆ ให้ครบ เพื่อให้เพศวิถีศึกษามีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากลของเพศวิถีศึกษารอบด้าน รวมถึงมิติด้านสังคม วัฒนธรรม โดยจัดการเรียนรู้ให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม เข้าใจ ตระหนัก มีความไวทางวัฒนธรรม ยอมรับ และให้คุณค่าความต่างทางวัฒนธรรม การสอนให้เด็กมีค่านิยมเชิงบวกเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ นับถือในความเป็นมนุษย์ที่มีความแตกต่างในแต่ละวัฒนธรรม ต่างในวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ โดยเริ่มต้นจากการเรียนรู้ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ในบ้าน ชุมชน โรงเรียน ซึ่งเป็นรากฐาน สำคัญที่ขยายออกไปสู่สังคมใหญ่ ประเทศชาติ และโลก

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ ค่านิยมทางเพศของวัยรุ่น พบว่ามีวิธีการในการพัฒนาที่หลากหลาย เช่น การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสาธิต เป็นต้น แต่วิธีที่นิยมใช้และได้ผลดี คือ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพราะสามารถถ่ายทอดเจตนารมณ์สู่การปฏิบัติ เป็นสิ่งที่นำเอาความมุ่งหมายและนโยบายการศึกษาไปกระทำบนพื้นฐานที่เป็นจริงในโรงเรียน หรือกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจของการศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้แนวทางเชิงวิชาการสภาว่าด้วย เรื่องเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรม เป็นหลักในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อเป็นแนวทางที่จะสามารถส่งเสริมให้เยาวชนซึ่งอยู่ในวัยเรียน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศอย่างถูกต้อง

ซึ่งหลักสูตรฝึกอบรมนี้ จะเป็นเครื่องมือและเป็นแนวทางในการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตลอดจนเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทราบต่อไป

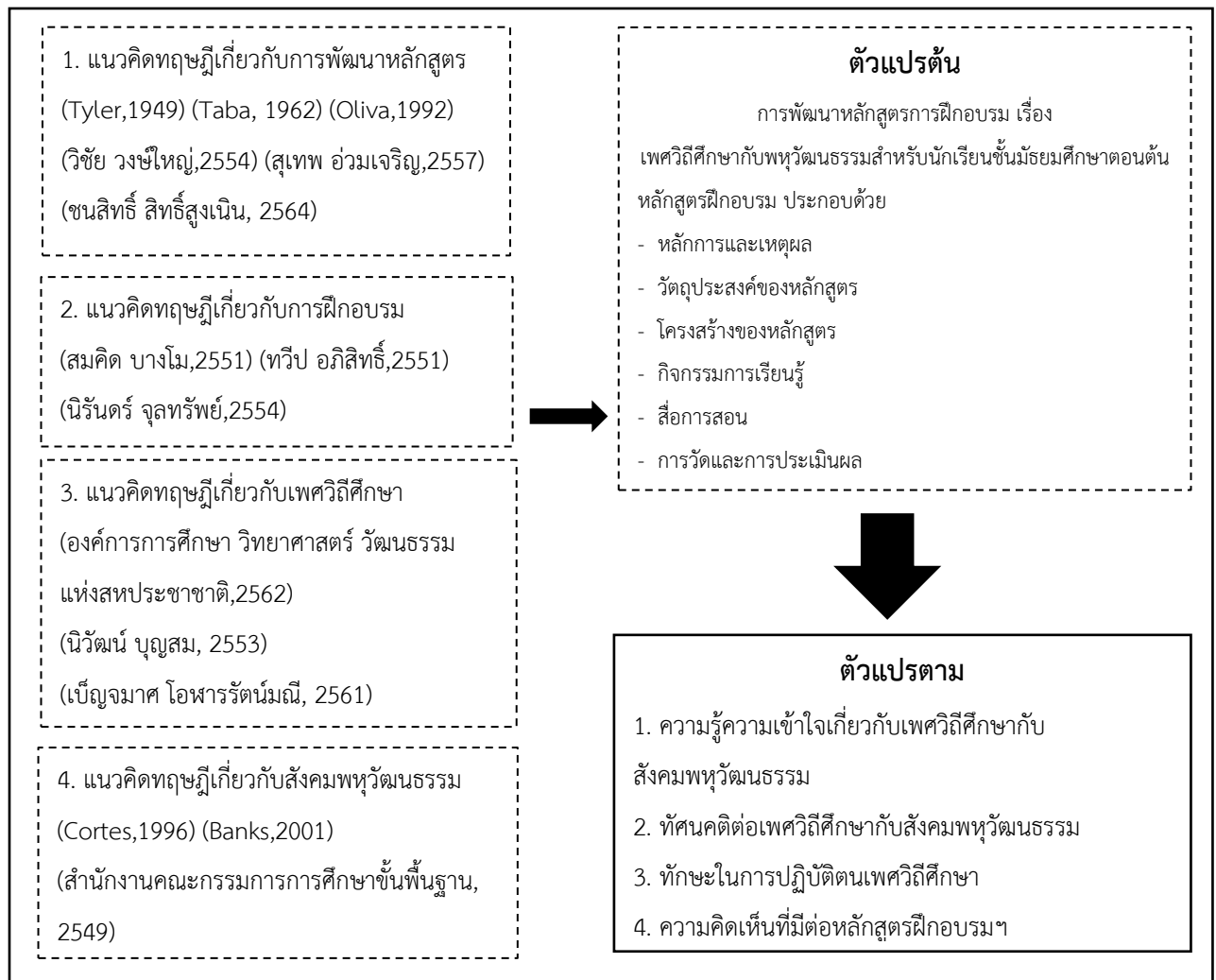
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 4 ด้าน ดังนี้
 - 4.1 เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศวิถีศึกษาและสังคมพหุวัฒนธรรม
 - 4.2 เพื่อศึกษาทัศนคติต่อเพศวิถีศึกษาและสังคมพหุวัฒนธรรม
 - 4.3 เพื่อประเมินทักษะในการปฏิบัติตนด้านเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรม
 - 4.4 เพื่อสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษาและสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานการวิจัย

1. ความรู้ ความเข้าใจ เรื่องเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนอบรม
2. ทัศนคติต่อเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมของนักเรียนอยู่ในระดับดี
3. ทักษะในการปฏิบัติตนด้านเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมของนักเรียนหลังการฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุด
4. ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับมากที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กระบวนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research : R1) : ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดยวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน วัดตะคร้ำเอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และ ศึกษาความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบเนื้อหาการฝึกอบรม และขอบข่ายเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนวัดตะคร้ำเอน อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 99 คน

2. หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 1 คน คีษานิเทศก์ 1 คน ครูวิชาการ 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเพศวิถีศึกษา 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมศึกษา 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามสภาพการจัดการเรียนการสอนภายในโรงเรียน และความต้องการในการฝึกอบรมเรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำไปหาค่า IOC เท่ากับ 1.00

2. ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำไปหาค่า IOC เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัดตะคร้ำเอน เพื่ออนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมงานวิจัยในการตอบแบบสอบถามความต้องการในการฝึกอบรม โดยผู้วิจัยทำการชี้แจงรายละเอียดและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 100

2. ผู้วิจัยนำประเด็นสนทนากลุ่มเก็บข้อมูลกับกลุ่มบุคคลที่ร่วมสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับรูปแบบเนื้อหาการฝึกอบรมเรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยการใช้สถิติค่าร้อยละ และข้อเสนอแนะ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอแบบพรรณนาความเรียง

2. สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยสร้างประเด็นสนทนากลุ่มตามขั้นตอนแล้วนำมาสรุปเสนอแบบพรรณนาความความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development : D1) : การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม โดยพัฒนาและหาคุณภาพของเนื้อหากิจกรรมหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อีกทั้งพัฒนาและหาคุณภาพประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรการฝึกอบรม, แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ, แบบวัดทัศนคติ, แบบประเมินทักษะในปฏิบัติตน และแบบสอบถามความคิดเห็น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการฝึกอบรมและพัฒนาหลักสูตร จำนวน 1 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเพศวิถีศึกษา จำนวน 3 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมพหุวัฒนธรรม จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำไปหาค่า IOC เท่ากับ 1.00

2. แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำไปหาค่า IOC เท่ากับ 1.00 ค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.26-0.72 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.22-0.74 และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ Kuder–Richardson (K.R.-20) เท่ากับ 0.83

3. แบบวัดทัศนคติเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำไปหาค่า IOC เท่ากับ 1.00

4. แบบประเมินทักษะในการปฏิบัติตนด้านเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำไปหาค่า IOC เท่ากับ 1.00

5. แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นำไปหาค่า IOC เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำประเด็นสนทนากลุ่มเก็บข้อมูลกับกลุ่มบุคคลที่ร่วมสนทนากลุ่ม รวบรวมข้อมูลที่ได้เพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับร่างและฉบับสมบูรณ์

2. ผู้วิจัยทำการประเมินคุณภาพหลักสูตรการฝึกอบรมใช้คะแนนเฉลี่ย ที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของ Best (1981) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง หลักสูตรการฝึกอบรมมีระดับคุณภาพดีมาก
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง หลักสูตรการฝึกอบรมมีระดับคุณภาพดี
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง หลักสูตรการฝึกอบรมมีระดับคุณภาพพอใช้
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง หลักสูตรการฝึกอบรมมีระดับคุณภาพน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง หลักสูตรการฝึกอบรมมีระดับคุณภาพน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัยสร้างประเด็นสนทนากลุ่มตามขั้นตอน แล้วนำมาสรุปเสนอแบบพรรณนาความความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลการประเมินคุณภาพหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ด้วยการใช้สถิติค่าเฉลี่ย

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research : R2) : ทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและเครื่องมือในการวิจัยที่เตรียมไว้ ซึ่งดำเนินการจัดฝึกอบรมด้วยหลักสูตรการฝึกอบรม 2 วัน จำนวน 6 หน่วยการเรียนรู้ และ **ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development : D2) : การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรม** เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดตะคร้ำเอน อำเภอดำรงวิทยารัษฎา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวน 58 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 5 รายการ ตามขั้นตอนที่ 2 ของการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดตะคร้ำเอน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. ผู้วิจัยชี้แจงเกี่ยวกับขั้นตอนกิจกรรมโดยใช้หลักสูตรการฝึกอบรมฯ รวมถึงวิธีวัดและประเมินผล และการลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน
3. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ก่อนการฝึกอบรม (Pretest) แบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ ให้นักเรียนสอบก่อนที่จะใช้หลักสูตรการฝึกอบรมฯ
4. ผู้วิจัยดำเนินการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรการฝึกอบรมฯ ตามแผนที่กำหนดไว้
5. หลังการฝึกอบรมฯ ให้นักเรียนทำทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ ซึ่งเป็นแบบทดสอบคู่ขนานกับแบบทดสอบก่อนเรียน, ทำประเมินทัศนคติต่อเพศวิถีศึกษาและสังคมพหุวัฒนธรรม, ทำประเมินทักษะในการปฏิบัติของตนเองหลังจากผ่านหลักสูตรการฝึกอบรม 1 เดือน และทำประเมินความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรมฯ
5. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ผลข้อมูลผ่านโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับทัศนคติ ทักษะในการปฏิบัติตน และความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรมฯ ด้วยการใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ ของกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์ความแตกต่างภายในกลุ่ม ก่อนและหลังการทดลอง (Dependent t-test) ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมจากการหาค่าความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1.	หลักการและเหตุผล	4.60	0.55	คุณภาพดีมาก
2.	วัตถุประสงค์	4.60	0.57	คุณภาพดีมาก
3.	โครงสร้างของหลักสูตร	4.40	0.53	คุณภาพดี
4.	หน่วยการเรียนรู้	4.46	0.52	คุณภาพดี
4.1	สาระ เนื้อหา	4.40	0.47	คุณภาพดี
4.2	กิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.56	คุณภาพดีมาก
4.3	ใบความรู้	4.40	0.53	คุณภาพดี
5.	สื่อ/แหล่งเรียนรู้	4.40	0.51	คุณภาพดี
6.	การวัดและการประเมินผล	4.60	0.54	คุณภาพดีมาก
ค่าเฉลี่ย		4.51	0.54	คุณภาพดีมาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณภาพของหลักสูตรการฝึกอบรมเรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ในภาพรวมความเหมาะสมมีค่าคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ =4.51, S.D.=0.54) แสดงว่าโดยภาพรวมหลักสูตรฝึกอบรมที่ได้พัฒนาขึ้นนี้มีความเหมาะสมในระดับคุณภาพดีมาก สามารถนำไปใช้จัดการอบรมเรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรฝึกอบรม

ผลความรู้ความเข้าใจ	จำนวนนักเรียน(n)	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig.
คะแนนก่อนฝึกอบรม	58	20	9.95	2.68	-13.805	.00
คะแนนหลังฝึกอบรม	58	20	13.84	2.10		

** มีระดับนัยสำคัญที่ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลความรู้ความเข้าใจก่อนการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรการฝึกอบรมเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรการฝึกอบรม ($\bar{X}$ =13.84, S.D.=2.10) สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรการฝึกอบรม ($\bar{X}$ =9.95, S.D.=2.68) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 ระดับทัศนคติเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการประเมิน
1. ด้านบทบาทชายหญิง/เพศภาวะ	3.46	.242	ดี
2. ด้านพัฒนาการทางเพศ สุขภาวะทางเพศ และพฤติกรรมทางเพศ	3.54	.501	ดี
3. ด้านสิทธิทางเพศ และความเป็นพลเมือง	3.52	.509	ดี
4. ด้านความรุนแรง	3.57	.381	ดี
5. ด้านตัวตนและความสัมพันธ์	3.50	.304	ดี
ค่าเฉลี่ย	3.52	.347	ดี

จากตารางที่ 3 ระดับทัศนคติเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ทัศนคติเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ =3.52, S.D.=.347)

ตารางที่ 4 ระดับทักษะในการปฏิบัติตนด้านเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการประเมิน
1. ด้านรักษานวลสงวนตัว	4.48	.502	มาก
2. ด้านความรุนแรง	4.52	.500	มากที่สุด
3. ด้านสร้างคุณค่าความดีงามในจิตใจซึ่งเป็นแบบพฤติกรรม	4.51	.503	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.50	.503	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 ระดับทักษะในการปฏิบัติตนด้านเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ทักษะในการปฏิบัติตนด้านเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.50, S.D.=.503)

ตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษา กับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการประเมิน
1. ด้านเนื้อหา	4.49	.275	มากที่สุด
2. ด้านกิจกรรม	4.54	.272	มากที่สุด
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์	4.45	.233	มากที่สุด
4. ด้านครูผู้สอน	4.37	.278	มากที่สุด
5. ด้านประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมอบรม	4.28	.342	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.43	.280	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.43$, S.D.=.280)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง มีการทำงานโดยกระบวนการกลุ่ม ด้านเนื้อหา ในลักษณะสถานการณ์จำลอง ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีการวัดผลและประเมินผลให้ครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย โดยใช้เครื่องมือวัดผล หลายรูปแบบ เช่น สังเกตพฤติกรรมขณะทดลอง การออกแบบกิจกรรมการทดลอง การตรวจใบกิจกรรม และแบบทดสอบ

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ หลักสูตรภาคทฤษฎีทั้งหมด 6 หน่วย และภาคปฏิบัติเพศวิถีศึกษา คือ ฝึกปฏิบัติเพศวิถีศึกษา ซึ่งผลการประเมินตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรการฝึกอบรม มีความเหมาะสมค่าคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.54)

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการฝึกอบรม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ หลักสูตรภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติเพศวิถีศึกษา คือ ฝึกปฏิบัติเพศวิถีศึกษา รวม 2 วัน ณ โรงเรียนวัดตะคร้ำเอน และจัดการฝึกอบรมโดยมุ่งวัดพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านการจำ เข้าใจประยุกต์ใช้ วิเคราะห์ และประเมินค่า

4. ผลการประเมินและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า

4.1 ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากการฝึกอบรมด้วยหลักสูตรการฝึกอบรม โดยหลังการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 ผลการประเมินทัศนคติ หลังการใช้หลักสูตรการฝึกอบรม พบว่า ทัศนคติเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมของนักเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับดี ($\bar{X}=3.52$, S.D.=.347)

4.3 ผลการประเมินทักษะในการปฏิบัติตน หลังการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 1 เดือน พบว่า นักเรียนมีทักษะในการปฏิบัติตนด้านเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$, S.D.=.503)

4.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรม ฯ หลังการใช้หลักสูตรการฝึกอบรม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.43$, S.D.=.280)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องและนักเรียนต้องการให้พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมพบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมให้มีรูปแบบที่แตกต่างจากหลักสูตรการฝึกอบรมอื่นๆ โดยมีการเน้นกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน ให้มีความน่าสนใจ น่าเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้ได้รู้จักเพื่อนในวัยที่ใกล้เคียง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน โดยการใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ใช้ศัพท์ทางวิชาการมากเกินไป การสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้เรียน เข้าใจในธรรมชาติของผู้เรียน การเปิดพื้นที่การแสดงความคิดเห็น/การแสดงออกจะได้ฝึกฝนและเข้าใจในกระบวนการเหล่านี้ เน้นการเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน การตั้งคำถามทรงพลัง ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ได้เสนอและกลยุทธ์ในการสอนรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งต้องยึดแนวทาง 1) กิจกรรมมีหลากหลาย และตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคลได้ การสอนต้องสนองวิธีการงานของสมองที่แตกต่างกัน ลักษณะของจิตวิทยาที่แตกต่างกัน 2) การสอนที่เน้นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะการคิดระดับสูง 3) การสอนแบบบูรณาการวิชาการต่างๆ เข้าด้วยกัน 4) ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของตน ผู้เรียนมีสิทธิในการกำหนดทิศทางการเรียนรู้ เสนอสิ่งที่อยากเรียนรู้ 5) ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมกับสังคม 6) การพัฒนาหลักสูตร การวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกัน 7) เน้นการสอนทั้งรูปแบบเรียนรู้ 8) เวลาในการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นเวลาที่ให้ผู้เรียนได้เป็นผู้ออกหรือทำกิจกรรม 9) การสอนไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น

2. จากผลการพัฒนาและหาคุณภาพของหลักสูตรการฝึกอบรม พบว่า การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์ รวมทั้งคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรมและพัฒนาหลักสูตร ด้านเพศวิถีศึกษา และด้านสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างของหลักสูตร 4) ชื่อหน่วยการเรียนรู้ สาระ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และใบความรู้ 5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและการประเมินผล โดยหลักสูตรฝึกอบรมประกอบด้วย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ หลักสูตรภาคทฤษฎีทั้งหมด 6 หน่วยการเรียนรู้ และภาคปฏิบัติ คือ ฝึกปฏิบัติเพศวิถีศึกษา อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักการ จุดมุ่งหมาย และสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดตะคร้ำเอน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ ทั้งในแง่ความนึกคิด อารมณ์ กายภาพ และสังคม เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กและเยาวชนได้มีความรู้ ทักษะ ทศนคติและค่านิยมที่ช่วยส่งเสริมสุขภาพ สุขภาวะ และศักดิ์ศรีอย่างสมบูรณ์ พัฒนาสัมพันธภาพทางสังคมและความสัมพันธ์ทางเพศที่เคารพซึ่งกันและกัน คำนึงถึงผลกระทบจากการตัดสินใจของตนเองต่อสุขภาวะของตนเองและผู้อื่น อีกทั้งเข้าใจและสามารถปกป้องสิทธิของตนเองได้อย่างยั่งยืนตลอดชีวิต (องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ, 2555a) สอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล (2558) เกี่ยวกับ หลักการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์สิ่งที่กำหนดในหลักสูตรเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร 2) การกำหนดรูปแบบหลักสูตร เป็นการตัดสินใจเลือกใช้รูปแบบของหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและกลุ่มเป้าหมาย 3) การพัฒนาหลักสูตรเป็นการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล และ 4) การสอบทานคุณภาพหลักสูตร เป็นการตรวจสอบคุณภาพของเอกสารหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญและไปทดลองใช้นำร่อง เพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดตะคร้ำเอน ภาคเรียนที่ 2/2564 จำนวน 58 คน เพื่อต้องการวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังการใช้หลักสูตรการฝึกอบรม ทศนคติ ทักษะในการปฏิบัติตน และความคิดเห็นของนักเรียนต่อหลักสูตรการฝึกอบรม พบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม มีความตั้งใจในการจัดการเรียนรู้ และ นักเรียนให้ความสนใจและกระตือรือร้นต่อกิจกรรม ทั้งนี้เป็นเพราะเนื้อหาในหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียน บางเรื่องอาจเป็นความรู้ใหม่สำหรับนักเรียน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน รวมทั้งในหลักสูตรการฝึกอบรมนี้มีสื่อที่มีสีสันสวยงาม ได้ลงมือปฏิบัติจริง ค้นหา รวบรวมข้อมูล หาสาเหตุของปัญหา และสรุปเป็นความรู้ ความคิดรวบยอด มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มโดยมีวิทยากรผู้วิจัย เป็นผู้ควบคุมและให้คำปรึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และสนใจที่จะทำกิจกรรม ตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง อีกทั้งการให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมทั้งแบบรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสในการพัฒนาทักษะของตนเอง และสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองเพียเจต์และวิกโกทสกี (Piaget, 1972; & Vygotsky, 1978) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าบุคคลแต่ละคนมีพัฒนาการทางเขาวนปัญญาไปตามลำดับขั้น ซึ่งเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและสังคมที่อยู่อาศัย ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนควรจัดให้ผู้เรียนได้มี

ปฏิสัมพันธ์สิ่งต่างๆ และลงมือปฏิบัติ จริงในสถานการณ์ โดยครูเป็นผู้สร้างแรงจูงใจ และจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย อาจใช้การประเมินตนเอง เพื่อนประเมิน หรือการประเมินจากกิจกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพและพัฒนาการของผู้เรียน

4. ผลการประเมินและปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรม ก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 เนื่องด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ สังเกต คิดวิเคราะห์ และเรียนรู้ด้วยสถานการณ์ปัญหาใกล้ตัว และกระบวนการกลุ่มทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจินดารัตน์ แก้วพิกุล (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาการศึกษาค้นคว้า และสร้างองค์ความรู้ ควรจะมีความหลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมกับสิ่งที่นักเรียนสนใจ ในส่วนของทฤษฎีควรจัดทำเป็นเอกสารประกอบการเรียน และใบงาน กิจกรรมสำหรับนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ล่วงหน้า นอกจากนี้ ควรมีสื่อเทคโนโลยีต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่น่าสนใจได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

4.1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ก่อนและหลังเรียนด้วยหลักสูตรการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 โดยหลังการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการเรียนรู้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ สังเกต คิดวิเคราะห์ และเรียนรู้ด้วยสถานการณ์ปัญหาใกล้ตัว และกระบวนการกลุ่ม ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสอดคล้องของสุชาติ โสมประยูรและเอมอัชมา วัฒนบุรานนท์ (2553) กล่าวว่า ในการสอนสุขศึกษาครูจะต้องเน้นสถานการณ์ของชีวิตจริงในปัจจุบัน ซึ่งมีความหมายต่อตัวนักเรียน สอดคล้องกับองค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1998) กล่าวว่าการทำงานกับกลุ่มคนเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการให้ความรู้ด้านสุขภาพในการที่ผู้คนมารวมตัวกันเพื่อระบุ กำหนดและแก้ปัญหาจากแหล่งข้อมูลจำนวนมาก โดยแต่ละคนจะช่วยกันทำงานในสิ่งที่หลายคนทำไม่ได้ด้วยตนเอง การรวมตัวกันจะช่วยสนับสนุนสมาชิกในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพ ยังช่วยให้ผู้คนเรียนรู้ซึ่งกัน

4.2 ผลการวัดทัศนคติด้านเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังได้รับการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อที่ 2 โดยด้าน บทบาทชายหญิง/เพศภาวะ ด้านพัฒนาการทางเพศ สุขภาวะทางเพศ และพฤติกรรมทางเพศ ด้านสิทธิทางเพศ และความเป็นพลเมือง ด้านความรุนแรง ด้านตัวตนและความสัมพันธ์ อยู่ในระดับดีทุกด้าน เนื่องจาก ผู้วิจัยสร้างบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวก ทั้งบรรยากาศทางกายภาพ และบรรยากาศทางจิตใจ ซึ่งบรรยากาศ

ดังกล่าวจะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตรไทยอุทิศ (2547) ที่พบว่า กิจกรรมที่หลากหลายและการมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีทัศนคติที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิงหา จันท์ขาว (2558) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษา พบว่า สามเณรมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้สูงขึ้น สืบเนื่องจากแนวทางการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรได้กำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นให้สามเณรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ในส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านเจตคติที่สูงขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องจากการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาฯ นั้น ผู้วิจัยได้เน้นให้ผู้เรียนแสดงความคิด ทัศนคติเกี่ยวกับสุขภาพ ชีวิตและครอบครัว อีกทั้งยังเน้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองโดยมีการยกตัวอย่างในสถานการณ์ปัจจุบัน

4.3 ผลการประเมินทักษะในการปฏิบัติตนด้านเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หลังได้รับการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อที่ 3 แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทำให้วัยรุ่นมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศศึกษา รู้จักบทบาทและคุณค่าของความเป็นชายและหญิงในสังคม รู้เท่าทันธรรมชาติ และความต้องการทางเพศของตนเองและของเพศตรงข้าม รวมถึงการรู้จักคิดวิเคราะห์ในการป้องกันตัวเอง ตลอดจนการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยด้วย การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นให้เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ มีกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับเพศที่ครอบคลุมพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ พฤติกรรมทางเพศ มิติทางสังคม และวัฒนธรรมที่มีผลต่อวิถีชีวิตทางเพศ โดยในกิจกรรมการเรียนรู้ได้เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน ที่ช่วยกันคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นให้เกิดการเรียนรู้ โดยแก้ปัญหาเป็นและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของในอนาคต และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ปรับใช้จริงได้จริง และถูกต้องเหมาะสมกับยุคของการเปลี่ยนแปลงสังคมในปัจจุบัน ทั้งนี้ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ใน 3 ด้าน ดังที่ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559 อ้างถึงใน ฌริดา เวชญาลักษณ์, 2561) ได้สรุปผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารที่ซับซ้อนมีไหวพริบในการตอบคำถามแก้ปัญหาเฉพาะหน้าควบคุมการเจรจา มีทักษะความรู้ทักษะการเรียนรู้เพื่อสร้างนวัตกรรมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์และทักษะชีวิตที่สามารถขึ้นตนเอง สามารถปรับตัวได้ดีในสังคมในระดับท้องถิ่นและระดับโลก

4.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากผลการวิจัย พบว่า มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ในข้อที่ 4 เนื่องจากการออกแบบกิจกรรมของหลักสูตรการฝึกอบรมมาจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อให้สอดคล้องกับกับผู้เรียน โดยพิจารณาจากการสอบถามความคิดเห็น ความต้องการของนักเรียน การสนทนากลุ่ม (Focus Group) และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมจากหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และผู้เชี่ยวชาญ และข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม เรื่อง เพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรม ทำให้การจัดกิจกรรมมีความ

เหมาะสมกับนักเรียนและนักเรียนมีความพึงพอใจ ส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม และมีคุณค่าสอดคล้องกับงานวิจัยของปาณิสรา ตะนุมงคล (2564) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ของนักเรียนโรงเรียนนาจวราชบุรีรังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัย พบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 2) ความพึงพอใจต่อการอบรมโดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ ควรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครอบคลุมทั้งเนื้อหาและเน้นที่การปฏิบัติ ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถ และเจตคติแก่ผู้เรียนอย่างครบถ้วน รวมถึงการเลือกสื่อที่น่าสนใจ และจัดบรรยากาศที่เหมาะสมกับกิจกรรม
2. ด้านทัศนคติเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรม ควรเพิ่มกิจกรรมที่หลากหลาย กระตุ้นให้มีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชักถามข้อสงสัยซึ่งกันและกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดมีเหตุผล ในการคิด พิจารณาคำตอบอย่างรอบคอบและทำให้เกิดทัศนคติที่ดีอย่างแท้จริง
3. ด้านทักษะในการปฏิบัติตนด้านเพศวิถีศึกษากับสังคมพหุวัฒนธรรม ควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกอบรม อีกทั้งควรสนับสนุน เสริมแรงให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดอย่างสร้างสรรค์ การไตร่ตรอง แยกแยะ ให้ได้ความคิดเห็นที่ดีที่สุดในเวลาที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมรายวิชาสุขศึกษา เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะในเนื้อหาอื่นๆ ในระดับชั้นอื่นอีกด้วย
2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมรายวิชาสุขศึกษาร่วมกับการรู้ แบบ ทิมเป็นฐานโดยกำหนดทดลอง และกลุ่มควบคุม เพื่อยืนยันผลที่ได้จากการศึกษา
3. ควรทำการศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเปิดกว้างให้ผู้สนใจได้ศึกษาด้วยตนเอง และสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างหลากหลายมากขึ้น
4. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพศวิถีศึกษาร่วมกับแนวปฏิบัติอื่นๆ เช่น แนวคิดเชิงรุก (Active Learning)

เอกสารอ้างอิง

จินดารัตน์ แก้วพิกุล. (2559). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาการศึกษา คณิตศาสตร์และสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

- ตอนต้นโรงเรียนมาตรฐานสากล [วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉัตร ไทยอุทิศ. (2547). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหลักการ *Balanced Scorecard* [วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนสิทธิ์ สิทธิสุนเนิน. (2564). การพัฒนาหลักสูตร. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทวีป อภิสวัสดิ์. (2551). เทคนิคการเป็นวิทยากรและนักฝึกอบรม (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย ต้นทัพไทย. (2548). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู่วิทยาศาสตร์และค่านิยมในการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปานิสรา ตะนวมงคล. (2564). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียนของนักเรียนโรงเรียนนางัวราษฎร์รังสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปัญญากรินทร์ หอยรัตน์. (2560). วัยรุ่นไทยกับการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี*, 28(2), 25.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2554). การแนะแนวเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 4). ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. อาร์ แอนด์ ปรีน.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนาผล. (2558). จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา : กระบวนทัศน์ใหม่การพัฒนา. *จริยสุนิหวงศ์การพิมพ์*.
- ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *คู่มือการคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. (2564, 2 พฤษภาคม). *คู่มือการขับเคลื่อนงานการสร้างภูมิคุ้มกันของสังคมในมิติวัฒนธรรม*. https://www.m-culture.go.th/surveillance/ewt_dl_link.php?nid=2140
- สิงหา จันทรขาว. (2558). การพัฒนาหลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษาสำหรับสามเณรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนพระปริยัติธรรม. *วารสารครุศาสตร์*, 10(1), 157-168.
- สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชมา วัฒนบุรานนท์. (2553). เทคนิคการสอนสุขศึกษาแบบมีอาชีพ. *ดอกหญ้าวิชาการ*.
- สุเทพ อ่วมเจริญ. (2557). SU Model: การประยุกต์การจัดการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้. *วารสารวิชาการ Veridien E-Journal*, 7(3), 945-961.
- สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. บริษัทพิมพ์ดี.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวทางการประเมินตามสภาพจริง*. ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ. (2562, 29 มิถุนายน). *แนวปฏิบัติสากลทาง
วิชาการ เรื่องเพศวิถีศึกษา โดยใช้แนวทางที่มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์สนับสนุน (ฉบับปรับปรุง)*.
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000368655>
- Banks, A. J. (2001). *Cultural diversity and Education: Foundation. Curriculum and Teaching*.
Pearson/Allyn and Bacon.
- Best, J. W. (1981). *Research in Education*. Prentice-Hall.
- Cortes, C. E. (1996). *The Children Are Watching: How the Media Teach About Diversity*.
Teacher College Press.
- Oliva, Peter F. (1992). *Developing The Curriculum*. (3rd ed). Harper Collins Publishers.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development. Theory and Practice*. Harcourt Brace & Word.
- Tyler, R. W. (1969). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. The University of Chicago
Press
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The developmental of higher psychological processes*.
(V. J. S. In M. Cole, S. Scribner & E. Suberman Ed.). Harvard University Press.
- World Health Organization. (1998). *Education for health: a manual on health education in
primary health care*. World Health Organization.